

Jaké změny přinese revize OHSAS 18001:2007

Hned v úvodu si řekněme, že revize OHSAS 18001:2007 je více kompatibilní s ISO 14001 a 9001, obsahuje moderní a osvědčený koncept SMBOZP, jehož prvky a definice by měly být přesnější na základě dlouhodobých zkušeností, a můžeme jen doufat, že v ČR bude tato revize vydána co nejdříve.

Jaký byl proces přípravy?

V roce 2005 začala pracovní skupina OHSAS proces revize OHSAS 18001:1999. Počáteční pracovní návrh revidované specifikace OHSAS 18001 byl v lednu 2006 dán k veřejné diskuzi. Následující revize přijala na 500 komentářů do pracovního návrhu 1 v rámci setkání pracovní skupiny OHSAS v Madridu v říjnu 2006. Prostřednictvím odborných skupin podílejících se na této revizi byl zveřejněn 30.11.2006 k diskuzi a připomínkám pracovní návrh 2 (WD neboli Working Draft).

Pracovní skupina OHSAS se poté setkala v březnu 2007 v Číně v Šangaji, kde byly přijaty další komentáře k pracovnímu návrhu 2. Následně po zapracování připomínek vychází 31.7.2007 BS OHSAS 18001:2007: „Occupational health and safety management systems. Requirements“ (Systém managementu bezpečnosti a ochrany zdraví při práci. Požadavky“), jejímž vydavatelem je BSI a která nahrazuje OHSAS 18001:1999 (BSI-OHSAS 18001 nebyla vydána jako britská norma, a ani vydání resp. překlad v ČR neměl statut české technické normy, přestože na návrhu norem v této souvislosti se řadu let pracovalo. Byla vydána v roce 2004 Českým institutem pro akreditaci, o.p.s. jako tzv. specifikace).

Organizace, které jsou již certifikované podle OHSAS 18001:1999, budou mít k dispozici opět přechodné období, které dle BSI končí 1.7.2009.

Co tato revize přináší a jaké jsou její hlavní výhody, na co se budeme muset připravit, jaké jsou tedy chystané změny?

Specifikace OHSAS dostává statut normy

OHSAS 18001:2007 vychází jako standard, ne specifikace nebo dokument jako v předchozím vydání se záměrem OHSAS Project Group 2006 podpořit zvýšení možnosti převzetí OHSAS 18001 na bázi národních standardů pro SMBOZP.

Zvyšuje se kompatibilita s požadavky ISO 14001 a dalšími systémovými normami

V první řadě jde tvůrcům o další podporu integrovaným systémům managementu, kdy struktura i požadavky více odpovídají požadavkům norem ISO 9001:2000 (Systémy managementu jakosti – požadavky) a ISO 14001:2004 (Systémy environmentálního managementu – Požadavky s návodem pro použití), jsou použity odkazy na definice revidované normy ISO 9000:2005 (Systémy managementu kvality – Základní principy a slovník). Tato nová verze je více v souladu s požadavky těchto systémových norem, zohledňuje tentýž směr a změny jako poslední revize ISO 14001:2004. Tento fakt by měl podpořit integraci systémů managementu a v důsledku toho přinést i zvýšení zájmu ze strany podniků o uplatňování principů systému managementu dle OHSAS.

Pro srovnání může sloužit následující tabulka prvků ISO 14001:2004 a OHSAS 18001:2007:

Porovnání prvků OHSAS 18001:2007 a ČSN EN ISO 14001:2005:

OHSAS 18001:2007 „Systémy managementu BOZP. Požadavky.“	ČSN EN ISO 14001 „Systémy environmentálního managementu - Požadavky s návodem pro použití“.
4.1 Všeobecné požadavky	4.1 Všeobecné požadavky
4.2 Politika BOZP	4.2 Environmentální politika
4.3 Plánování	4.3 Plánování
4.3.1 Identifikace nebezpečí, hodnocení rizik a výběr opatření	4.3.1 Environmentální aspekty
4.3.2 Právní a jiné požadavky	4.3.2 Požadavky právních předpisů a jiné požadavky
4.3.3 Cíle a program(-y)	4.3.3 Cíle, cílové hodnoty a program(-y)
4.4 Zavedení a provoz	4.4 Zavedení a provoz
4.4.1 Zdroje, úlohy, odpovědnost a pravomoc	4.4.1 Zdroje, úlohy, odpovědnost a pravomoc
4.4.2 Odborná způsobilost, výcvik a povědomí	4.4.2 Odborná způsobilost, výcvik a povědomí
4.4.3 Komunikace, spoluúčast a konzultace	4.4.3 Komunikování
4.4.4 Dokumentace	4.4.4 Dokumentace
4.4.5 Řízení dokumentů	4.4.5 Řízení dokumentů
4.4.6 Řízení provozu	4.4.6 Řízení provozu
4.4.7 Havarijní připravenost a reakce	4.4.7 Havarijní připravenost a reakce
4.5 Kontrola	4.5 Kontrola
4.5.1 Monitorování a měření	4.5.1 Monitorování a měření
4.5.2 Hodnocení souladu	4.5.2 Hodnocení souladu
4.5.3 Zjišťování nežádoucích událostí, neshoda, opatření k nápravě a preventivní opatření	4.5.3 Neshoda, opatření k nápravě a preventivní opatření
4.5.3.1 Zjišťování nežádoucích událostí	--
4.5.3.2 Neshoda, opatření k nápravě a preventivní opatření	--
4.5.4 Řízení záznamů	4.5.4 Řízení záznamů
4.5.5 Interní audit	4.5.5 Interní audit
4.6 Přezkoumání vedením	4.6 Přezkoumání vedením

Upřesňují se některé definice

Tak jako u ostatních systémových norem i v případě systému managementu BOZP došlo v průběhu času k vývoji ohledně některých definic a výkladů, revize tedy upřesňuje některé definice, některé pojmy naopak odstraňuje, jako např.:

- grafické znázornění modelu PDCA je nyní pouze v předmluvě pro uvedení do souvislostí, a ne na začátku každé hlavní části jako dosud
- odkazy na publikace v části 2 jsou omezeny pouze na mezinárodní dokumenty
- je kladen větší důraz na význam „zdraví“
- termín „přijatelné riziko“ („tolerable risk“) se mění na „akceptovatelné riziko“ („acceptable risk“), upřesnění samotného pojmu „riziko“
- termín „nežádoucí událost“ je nyní používán namísto termínu „nehoda“ (termín nehoda /“accident“ je v definicích zrušen, stejně tak termín „bezpečnost“)
- pojem neshoda upřesněn dle ISO 9000:2005 a 14001:2004 jako „nesplnění požadavku“

Doplňují se definice nové včetně požadavků

Objevují se nové požadavky právě v souvislosti s kompatibilitou s ISO 9000:2005 a ISO 14001, jako je např.

- „Opatření k nápravě“; „Dokument“
- „Poškození zdraví“ jako samostatná definice, totéž pro politiku systému managementu BOZP
- Doplněny definice jako „pracovní místo“, „preventivní opatření“, „postup“, „záznam“
- Nové požadavky v oblasti identifikace nebezpečí, řízení rizik a výběru opatření
- Nový požadavek hodnocení souladu (analogicky s požadavkem ISO 14001 musí organizace vytvořit, zavést a udržovat postup(-y) pro periodické hodnocení souladu s příslušnými požadavky právních předpisů a dalšími („jinými“) požadavky, které se na ni vztahují, s tím souvisí i požadavky na uchování záznamů o výsledku tohoto hodnocení).
- Nové požadavky pro externí komunikaci a spoluúčast zainteresovaných stran

Zvláštní důraz je kladen na tzv. „management změn“

Jednoznačný požadavek pro management změn byl doplněn do části 4.3.1 revize OHSAS 18001:2007.

Postup pro analýzu a řízení rizik by měl nově zahrnovat:

- změny nebo navrhované (plánované) změny v organizaci, jejich činnostech nebo materiálech
- modifikace SMBOZP včetně přechodných změn, a jejich dopad na provoz, procesy a činnosti

Organizace by měla identifikovat nebezpečí a rizika BOZP ve vztahu ke změnám v organizaci, SMBOZP a jeho činnostem, prioritně ve vztahu k zavedení těchto změn (tzn. analýza rizik před přijetím plánovaných změn, jako jsou např. změny personální, organizační, změny procesů, zařízení, infrastruktury, SW, změny v materiálech jako jsou nově používané CHLaP, obaly, změny v postupech apod.)

Tyto nové požadavky skrývají následující tři důležité kroky:

- Identifikace nebezpečí v souvislosti se změnami
- Odhad nebezpečí a míry rizika BOZP prioritně k zavedení plánovaných změn
- Implementace opatření potřebných pro řízení rizik ve vztahu ke změnám

2007-09-16

„AEC“